

tioner uden i virkeligheden at påvirke konfliktens grundlæggende årsager. To af de tre operationer har været i 16 år og en i næsten 9 år. De har alle gennem det meste af denne tid været uundværlige for den relative fred og orden i deres operationsområder, og deres tilbagetrækning ville utvivlsomt have vidtrækkende konsekvenser. For så vidt angår UNMOGIPs indsats beder generalsekretæren om forståelse for observatørgruppens begrænsede mandat. På den anden side gentager U Thant den tidligere nævnte advarsel mod operationernes tilbøjelighed til at frembyde bekvemmelighedsløsninger. Medlemslandene bør ofre disse problemer omhyggeligt studium med henblik på såvel nuværende som kommende operationer af fredsbevarende karakter (*good offices*, forhandling, mægling etc. som kan sidestilles med fredsbevaring).

Blandt de mange øvrige spørgsmål, der berøres i årsberetningen, er problemet vedrørende *fremkomsten af usædvanligt små stater*. U Thant påpeger disse småstaters vanskeligheder ved at deltage i internationalt samarbejde. I et eller to tilfælde har sådanne stater begrænset deres medlemskab til en eller flere af særorganisationerne, hvorved de i hvert fald modtager den størst mulige bistand fra FN-kredsen til fremme af deres økonomiske og sociale udvikling. Måske bør medlemsstaterne nærmere undersøge kriterierne for optagelse af nye medlemmer i betragtning af den nuværende tendens' langtidsvirkninger.

Om *nedrustningsspørgsmålet* skriver generalsekretæren, at genoptagelsen af 18-magtsudvalgets arbejde i sig selv var politisk betydningsfuld i en periode med voksende international spænding. Det er imidlertid en kilde til alvorlig bekymring, at der ikke endnu har været vilje til at yde sådanne indrømmelser, som kunne muliggøre fremskridt. Ikke-udbredelse af kernevåben karakteriseres som tidens mest påtrængende spørgsmål. Der gøres krav på beherskelse og ansvarsfølelse såvel hos de nucleare som de ikke-nucleare magter. Forhandlingerne om Latinamerika som atomfri zone har gjort gode fremskridt, og i spørgsmålet om den fredelige udnyttelse af verdensrummet hæfter generalsekretæren sig især ved udsigterne til en international konference i 1967.

På *det økonomiske område* ser U Thant nogen trøst i, at skærpselsen af den internationale situation ikke alvorligt har bremset samarbejdsbestræbelserne. Det er imidlertid en kendsgerning, at der er sket en forværring i udviklingslandenes relative økonomiske situation. UNCTAD omtales som et eksempel på internationalt samarbejde, der søges gennemført ved enige beslutninger eventuelt efter formidling ved en forligskomiteé, men det nye maskineris succes afhænger i høj grad af viljen til at nå frem til løsninger. Mange af de Genève-rekommandationer, som blev vedtaget enten enstemmigt eller med stort flertal, er stadig ikke virkeliggjort. Tiden herfor er moden. Det nye handelsmaskineri er ikke blot endnu et organ til udøvelse af pression, men er et uundværligt instrument til skabelse af en ny indstilling, både blandt industri- og udviklingslande, til udenrigshandelsproblemer i almindelighed og til u-landenes økonomiske problemkompleks i særdeleshed.

Med hensyn til *EPTA og Specialfonden* skriver U Thant, at begge har oplevet et meget aktivt år. EPTAs virksomhed i 1965-66 ligger på et rekordniveau af 101 mill. dollars. Specialfondens styrelsesråd har ligeledes sat rekord ved godkendelse af 111 nye projekter til i alt 265,5 mill. dollars. Begge programmer behøver imidlertid forøgede midler for at kunne imødekomme en større del af det voksende antal anmodninger om bistand.

Generalsekretæren omtaler *koloniudvalgets arbejde*. Med hensyn til Syd-Rhodesia udtrykker han håb om, at et grundlag for snarlig uafhængighed, acceptabelt for befolkningen, snarest må blive fundet. Portugal har i de af dette land administrerede områder i Afrika fortsat sin politiske og økonomiske integrationspolitik og fremdeles nægtet at efterkomme FNs resolutioner. Det samme gælder Sydafrika med hensyn til Sydvestafrika. U Thant udtrykker håb om, at koloniudvalgets samling i Afrika vil vise sig yderligere at have understreget FNs interesse for de afhængige folk og deres frigørelse.

Om *apartheid-spørgsmålet* hedder det, at Sydafrikas holdning ikke er mindre dystert og foruroligende end tidligere. Han beklager, at Sydafrika ikke har efterlevet